Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

№ 38 (401)
20 вересня 2012 р.

Виступ Кузьміна став найкращою контрпропаґандою української влади. Він виглядав як бандит, поводився як бандит і говорив як бандит.

Андерс АСЛУНД,
старший науковий співробітник Інституту міжнародної економіки Петерсона – про виступ на Ялтинській конференції першого заступника Генпрокурора України Рината Кузьміна

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

АКЦЕНТ

ДІЯТИ, БРАТОВЕ, ДІЯТИ...

Восени належить знову сіяти...
Чи готова під посів рілля?
Діяти, братове!
Віяти! І –
Сіяти!
Доки сонця й пісні солов'я.
Гуси відлітають й повертаються,
Та не сплять тривоги на крилі.
Ворог дужче й дужче насміхається...
Світ в омані, як в ріці, купається
Гад скрива трутизну у жалі...
На брехні нічого не тримається
Все – на честі,
Правді!
Повсякчас.
Яничар, що нині не покається
Завтра не сховається за нас.
Розломлю хлібець по половині.
Шмат – візьми!
А цей?.. Також тобі.
Не поділю серце Батьківщині.
Ми – єдині!
Правда?
Ми – єдині!
Ні? Впадемо завтра в боротьбі!
На добрі і честі світ тримається.
Так, на Честі, Вірі і Добрі...
Нам нічого більше не лишається,
Як своє забрати...
– Струнко!
Плі!
...Віяти, братове! Й – сіяти!
Так, щоб сходи буйні і густі,
Щоб зернятко, до одного,
скільчилось,
Щоб, нарешті,
все добром закінчилось.
Мрії ці, звичайно, непрості.
Вірити, братове! Й – Діяти!
Стяг ворожий легко не впаде.
Віяти! І –
Сіяти! Сіяти!
Україна вірить нам
І – жде.

Анна КОСМАЧ,
с. Білоберізка Верховинського району

КОНФЕРЕНЦІЇ

КАРАЇМИ: ІСТОРІЯ І ЧАС

Про минуле караїмів і сучасну популяризацію їхньої історії йшлося в Галичі на Міжнародній науковій конференції «Караїми та їхня роль у контексті світової спільноти».

У її роботі взяли участь науковці України, Чехії та Польщі, а також голова ОДА Михайло Вишиванюк, керівники району, Національного заповідника «Давній Галич».

Голова області щиро дякував учасникам за глибоке дослідження української історії і тих племен і народів, що творили її спільно з українцями. Учасники ознайомилися з діяльністю музею Караїмської історії і культури, заклали Алею історії на його території.

Ухвалили резолюцію Наукової конференції, у якій рекомендували здійснити заходи щодо продовження досліджень історії та культури караїмів.

НАГОРОДИ

Світлина Івана ЧОПИКА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК – МАЙЖЕ ЄВРОПА

Івано-Франківськ отримав третю нагороду Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) – Почесний знак Ради Європи. Одну з найвищих відзнак євроспільноти обласному центрові Прикарпаття вручив почесний член ПАРЄ, колишній депутат парламенту Швейцарської Конфедерації Віктор Руффі. Він відзначив вагомі зрушення в розвитку міста за останні чотири роки і висловив упевненість у тому, що прикарпатському містові до снаги отримати і четверту, найвищу, відзнаку Ради Європи – Приз Європи.

Раніше Івано-Франківськ отримав Європейський диплом і Почесний прапор. Єдиним містом України, яке здобуло всі чотири євровідзнаки, є Харків. Можливо, й центр Прикарпаття удостоїться такої честі. Щоправда, для цього потрібно хоч би дороги довести до пуття.

Наш кор.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Облгази – в одні руки

ПрАТ «Газтек» (Київ) перемогло в конкурсі з приватизації 26 відсотків акцій підприємства з газопостачання та газифікації ПАТ «Тисменицягаз» за ціною мільйон гривень. Власниками 96 відсотків акцій «Газтеку» є чотири кіпрські компанії, проте його пов'язують з українським бізнесменом Дмитром Фірташем. Як повідомив ТВі, він уже скупив більшість облгазів України, в тому числі, «Івано-Франківськоблгаз».

Матерів-героїнь прибуло

Президент України В. Янукович присвоїв почесне звання «Мати-героїня» 1555 матерям Прикарпаття. З початку року це почесне звання отримали понад 25 тисяч багатодітних матерів України, в тому числі 3 324 матері Прикарпаття.

Електронний документообіг

У виконкомі Долинської міської ради розпочали роботи з впровадження системи електронного документообігу. Проект охоплює процеси обробки вхідної та вихідної кореспонденції, звернень громадян і внутрішньої протокольної частини документообігу виконавчого комітету міської ради. Виконавцем проекту обрали українську компанію «Інтерсофт», яка реалізувала проект з автоматизації документообігу в Донецькій облдержадміністрації. Невже і тут – донецькі?

Етнофестиваль у Саджаві

520-ій річниці першої писемної згадки про село Саджаву і дню Богородчанського району присвячений перший Міжнародний фольклорно-етнографічний фестиваль «Саджавське намисто». Особливістю фестивалю стали фольклорні свята «І на тім рушникові...», «Вишиванка мамина серцю мила», районний фестиваль сімейної та родинної творчості «Саджавські родоводи», театралізоване бойківське весілля «Просили мама і тато...»

Питна вода потребує коштів

На реалізацію в області національної програми «Питна вода України» наступного року виділять 28 мільйонів гривень. Про це заявив начальник управління ЖКГ облдержадміністрації Олександр Дерев'янко. Реалізація цієї програми в області відбувається за двома напрямами: спершу відкривають локальні станції очистки і пом'якшення води – для потреб шкіл, дитячих садків, лікарень. Другий напрям – будівництво водозаборів і маґістральних водопроводів у містах і районах.

Уряд нарешті згадав про територіальну цілісність

Скільки йшлося про розпалювання національної ворожнечі нашими політиками й урядовцями зразка Колесниченка, Табачника та іже з ними, образами української мови, галичан, та ніхто не реаґував. І нарешті Кабмін доручив СБУ, МВС, Міноборони, МНС та Держтелерадіо виявити і припинити розповсюдження матеріалів із закликами до зміни державного ладу і тероризму. Крім того, відомства повинні припиняти зазіхання на територіальну цілісність і недоторканність України, розпалювання національної, расової або релігійної ворожнечі, ненависті, заклики до вчинення терористичних актів, дій, що загрожують громадському порядку. Подивимось, чи притягнуть до відповідальності українофобів.

Відновили водопровід

У Маріямполі Галицького району завершили реконструкцію водопроводу, який давно не функціонував. Місцева громада виграла мікропроект за програмою «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», за яким ПРООН/ЄС виділили на реконструкцію 80 тис. грн., а решту коштів додали сільська, районна та обласна влади і місцеве населення. Загальна вартість проекту – майже 240 тис. грн. Відтепер питна вода подаватиметься до осель маріямпільців.

Ремонт на мільйони

У 13,76 млн. гривень оцінює влада Івано-Франківська запланований капітальний ремонт вулиці Шевченка в обласному центрі. Про це заявив начальник управління капітального будівництва Івано-Франківського міськвиконкому Володимир Ковальчук. З них 10 мільйонів виділили з Державного бюджету. І вони уже є на рахунках міста. Освоїти їх планується до кінця року. На вулицю Шевченка очікує масштабна реконструкція – дорожнього полотна, комунікацій: систем водопостачання, каналізації, мереж електрифікації та зв'язку.

Пісенний фестиваль

Відбулося засідання оргкомітету з підготовки та проведення першого районного фестивалю української героїчної, повстанської та стрілецької пісні «Лицар звитяги» імені Михайла Колодзінського. Фестиваль відбудеться на Покрови – 14 жовтня – біля пам'ятника Степанові Бандері в Городенці. М. Колодзінський зробивий внесок у проголошення Карпатської України, очолюючи Генеральний штаб Карпатської Січі. Його правою рукою і побратимом у виборюванні волі на Закарпатті був майбутній генерал-хорунжий Роман Шухевич.

НАШІ СВЯТА

РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Потомство жінки зітре голову змія-спокусника, диявола.
Книга Буття

Не довго тривало життя перших людей у раю. Спокушена хитрою, облесливою і обманливою намовою лукавого змія, Єва зірвала і вкусила плід із забороненого Творцем дерева й дала його Адамові. Так, зневаживши й порушивши Божу Заповідь, людина впала у важкий гріх і відійшла від свого Творця. Це було першою і найбільшою катастрофою не лише всього людства, але й усіх живих істот, була порушена гармонія у Всесвіті. Власне, про це, як наслідок гріхопадіння, святий апостол Павло у Листі до римлян говорить: «Знаємо, що все створіння разом донині стогне і разом страждає у тяжких муках».

Замість довершення вдосконалення через даровану Творцем змогу якнайтіснішого єднання з Ним, а це – сопричастя Божої природи, вічного життя – людина через гріхопадіння потрапила в немилість і була покарана смертю. Та з безмежної любові до свого творіння сам Господь обіцяє і відкриває йому свій план спасіння. З безлічі способів і можливостей лише волею бажання і силою всемогутності свого Слова Творець безперешкодно (бо хто є над Богом?) може закидати прірву, відновити зруйнований тісний зв'язок і повернути втрачений рай. Він вибирає посередником і як звершення плану спасіння своє творіння – людину.

Незбагненна Божественна всюдиприсутність і всемогутність вносить у план спасіння людського роду винуватця гріхопадіння – людину. Так, вона буде поєднана в Особі Божого Сина як Боголюдина. А для здійснення спасенного плану Творця необхідна вільна воля самої людини. Та абсолютна святість не сумісна з тінню гріховності, як світло з темрявою і правда з брехнею. Тож Господь і вибрав Найдостойнішу з усього людського роду (хіба припустимо і можливо, щоб абсолютно Чисте і Святе обрало собі за помешкання брудне і гріховне?).

Так, це була донька праведних батьків Йоакима і Анни – Пресвята Діва Марія. Богослужбові тексти називають Її другою Євою, через яку прийшло відкуплення від гріха. Вона стала мостом, який з'єднав береги над прірвою, драбиною, яка з'єднала Небо з Землею, посередницею між Богом і людиною. Через Неї прийшов Спаситель світу, який повернув людині рай. Тож, святкуючи Її народження, розважмо над своїм призначенням на цій землі.

Наша поява на цей світ явно свідчить про цілковиту належність Богові. Власне Він є нашим Творцем, а отже – Власником нашого життя. А ми ж живемо так, ніби самі є повноправними господарями свого життя. Весь світ і ми – в руці Бога! Ми не маємо нічого свого, та й самі собі не належимо. І все, що маємо, чим володіємо – Творець дає нам на короткий час нашої земної мандрівки. Якби це добре розуміли, пам'ятали й ніколи не забували всі великі світу цього та й жили згідно Законів Творця, то й світ був би кращим – був би земним раєм.

А спостерігаючи сьогодні сумну і жахливу картину відступництва від основ християнської віри й моралі навіть серед християн, необхідно наголосити, що тільки Творець визначив нашу земну місію як дорогу і повернення до раю. Тому так широко пропаґована в наш час у світі демократія і нові цінності, які проголошує лібералізм, є насправді тією самою спокусою лукавого змія. А дорога ця – до пекла. Не усвідомлюючи цього, людство як ніколи досі сліпо кинулося за земними й скороминучими примарними цінностями. Абсурд. Здобути, осягнути й на віки вічні втратити та й самому зникнути навічно. Що в цьому важливе, велике, правильне, мудре і цінне? Сповнити волю Творця – це і є найважливіше і нам всім на вічне добро.

Тож просімо Пресвяту Богородицю, яка сповнила волю Небесного Отця, щоб допомогла і нам сповнити її. Пресвята Богородице, спаси нас.

Михайло МЕЛЬНИК,
священик

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

ПРОДАВАТИ ГОЛОС – ЗЛОЧИН І ГРІХ!

Українська Греко-Католицька Церква закликає вірян не продавати свої голоси на виборах Верховної Ради.

«Християнин у жодному разі не може продавати свій виборчий голос, так само, як і не може купувати голоси виборців на користь якоїсь політичної сили, бо, таким чином, стає прямим співучасником корупції і руйнує наше суспільство. Не прийти на вибори – це самоусунутися від відповідальності за долю власної країни, відмовитися від християнського свідчення в суспільному житті, віддаючи свою долю і долю своїх дітей та онуків у випадкові, а часом і злочинні руки. Не дозволимо нечесним на руку особам вкрасти наш голос і прикрити нашою відсутністю різноманітні маніпуляції або фальсифікації. Під час виборів пізнається моральна зрілість як кандидатів, так і виборців».

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав в інтерв'ю «Українській правді» наголосив, що продаючи голос, ми продаємо свою Батьківщину. «Сам факт, що хтось купує голоси і хтось їх продає – кричущий факт корупції. І в цьому процесі завжди є два учасники. Нещодавно почув характеристику «дешевий виборець», це ж як треба зневажати виборців, щоб так про них говорити. Купувати й продавати голоси на виборах – це продавати нашу Батьківщину, наше майбутнє», – говорить Блаженніший Святослав.

Необхідно зауважити, що й Українська Автокефальна Православна Церква закликала вірян не грішити, продаючи свій голос. «Ми застерігаємо вірян нашої Церкви не обмінювати свій голос на гроші або подарунки. Продаж голосу – великий гріх. Потрібно пам'ятати, що вибирати очільника нашого народу треба виходячи з того, що підказує совість», – сказав предстоятель Української Автокефальної Православної Церкви, митрополит Київський і всієї України Мефодій. Злочином назвав продаж виборчого голосу й Глава УПЦ КП України-Русі блаженніший Філарет.

ТАК ДУМАЮ

ЗАБУТИ СЛОВО «ФЕДЕРАЛІЗАЦІЯ»

Вельми цікавим є те, що затяжна дискусія навколо теми федералізації України не припиняється. Ба більше, за федералізацію починають висловлюватися водночас і з табору патріотів, і з табору так званих проросійських чи інших симпатиків держав-сусідів. Є серед пропаґандистів федералізації і космополіти, і такі «доброзичливці», які не сприймають української незалежності досі.

Безумовно, така непроминальна увага до суто теоретичного питання кимось підігрівається і тому багато мудрагелів просто «ловляться» на цю тему. Кому це вигідно? Відповідь очевидна – відомим зовнішнім світовим гравцям, включно з Росією. Однак ця теза автоматично виноситься за межі дискусії, адже дискутанти переважно заклопотані оцінкою внутрішніх «за» і «проти». Тому такі короткозорі чи двополюсні дискусії на тему федералізації є поганим знаком для України.

Років п'ять тому була модною аналогічного рівня дискусія про парламентську і президентську республіку. Комусь дуже хотілося зробити з України парламентську республіку, тобто ідеально вразливу для зовнішнього впливу державу. Знаючи, яким є наш парламент, можна з цими побоюваннями щиро погодитися.

На жаль, політкоректна гра темами державного устрою і національного характеру держави не минає безкарно. Ми звикаємо до компромісів, яких бути не може і спокійно толеруємо шкідливі для нації дискусії, пропускаючи повз вуха закиди про неможливість України – національної держави, хоч національна держава є найстійкішим у час глобальних катаклізмів і криз державним ладом, який забезпечує найвищу конкурентність і захист громадян.

Тепер ми поблажливо сприймаємо небезпечні дискусії про користь федералізації України. Це явно не безневинне заняття, особливо після ухвалення закону КаКа, який віддає державам-сусідам чудовий інструмент збільшення впливу на окремі території, щільно заселені діаспорами. Якщо подібні території зробити автономіями, набагато полегшується сучасна силова процедура втручання в життя суверенної держави.

Рецепт простий – організовується дестабілізація на міжетнічній основі, міжнародний арбітр оголошує територію загрозливою стосовно безпеки, застосовуються так звані миротворчі акції і статус території вже вирішує зацікавлений клуб держав, не дуже рахуючись із думкою суверена.

Отже, федералізація ставить хрест на перспективі національної держави й федералізація робить державу вразливішою перед загрозами світу. Є ще й економічна втрата – віддалення перспективи єдиної, національно орієнтованої економіки, а також реальні фінансові втрати, які супроводжують будь-яку перебудову. На жаль, дискутанти зосереджуються на ілюзорних внутрішніх реґіональних вигодах чи політичних штампах, переважно основаних на утриманні контролю над бюджетом. Насправді ціна дискусії про федералізацію має суто зовнішній, геополітичний вимір, з позиції якого суперечки навколо внутрішніх позитивів є дитячою грою в нереальність.

Заводити федералізацію не федеративної держави, сподіваючись на доброзичливу нейтральність аґресивного сучасного світу – це явне безумство. Краще послухати мудрих експертів, які застерігають від будь-яких дискусій на тему федералізму в найближчі 10–15 років, рекомендуючи розвивати місцеве самоврядування як компенсатор відмінності світогляду двох по-різному колонізованих у свій час частин України.

За будь-яких умов треба зберегти сильну президентську владу. Важливо зрозуміти: тільки сильна центральна влада може тримати єдність України, яка вже і так має квазіфедерацію в Криму і сотні проблем, які можна було б спокійно вреґулювати на користь національної єдності, якби не втручання зовнішніх «доброзичливців».

Незалежно від того, хто якою мовою говорить, хто кому друг і хто має кого за героя чи зрадника нації, всі ми хочемо добре заробляти, жити в достатку, мати захист держави тут і у світі. Отже, в нас є єдина національна мета – сильна національна держава, така як Франція, Великобританія, Німеччина і всі успішні держави світу. А це означає, що слово «федералізація» треба забути.

Володимир ФЕРЕНЦ,
м. Івано-Франківськ

СУТЬ І СУД

«НЮРНБЕРҐ-2» СТАЄ РЕАЛЬНІСТЮ

«Галицька Просвіта» у числах 29–35 ц. р. під рубрикою «Нюрнберг-2» опублікувала великий матеріал професора В. Дяченка «Злочини комунізму слід засудити, як і злочини нацизму». Тим часом «Платформа для європейської пам'яті та сумління», яка об'єднує 13 країн Центральної та Східної Європи, ініціювала створення наднаціональної судової інстанції, мета якої – засудження злочинів, скоєних комуністичними тоталітарними режимами. Про це заявили екс-президенти європарламенту Єжи Бузек та Ганс-Герета Путтерінг під час робочого засідання Міжнародної конференції «Правове вреґулювання комуністичних злочинів», яка відбулася в європейському парламенті у Брюсселі цього літа.

«Протягом двадцяти років після падіння комунізму в Європі, – йдеться у повідомленні «Платформи для європейської пам'яті та сумління», – національні суди виявилися неспроможними засудити воєнні злочини, геноцид, злочини проти людства і тортури, скоєні під час комуністичної тиранії в Центральній та Східній Європі». Саме тому, як вважають учасники цієї конференції, експерти і члени європарламенту, необхідно домогтися правосуддя за злочини комунізму і в такий спосіб захистити універсальні цінності з прав людини.

Історик київського Центру дослідженнь визвольного руху Володимир В'ятрович так прокоментував прагнення представників євроспільноти створити наднаціональну судову інстанцію, уповноважену дати правову оцінку злочинам тоталітарних комуністичних режимів: «Схоже, «Нюрнберг-2», розмови про який не вщухають на посткомуністичному просторі з 1989 року, таки може стати реальністю… Важливо, щоб Україна, яка найбільше постраждала від комунізму, таки нарешті засудила його злочини, від яких вона страждає і сьогодні.

Олесь ЯРИЙ

28 ВЕРЕСНЯ – ТРЕТЄ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СЕСІЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Голова обласної ради Олександр Сич розпорядився провести третє пленарне засідання 17-ої сесії обласної ради 28 вересня (поч. о 10 год.) в залі засідань обласної ради (IV поверх).

На сесію запрошують народних депутатів України, голову облдержадміністрації та його заступників, директорів департаментів, начальників управлінь і відділів облдержадміністрації, голів районних рад, міських голів міст обласного значення, голів райдержадміністрацій, керівників правоохоронних та судових органів, обласних підприємств і установ, політичних партій і громадських організацій, представників засобів масової інформації.

ВИБОРИ-2012

ОЛЕҐ ТЯГНИБОК: СВОЇ – ВЛАДА, ВЛАСНІСТЬ, ГІДНІСТЬ НА СВОЇЙ ЗЕМЛІ!

У неділю на Вічевому майдані відбулося зібрання громадськості, організоване ВО «Свобода», на якому були представлені передвиборча програма партії: «Своя влада – своя власність – своя гідність на своїй Богом даній землі», а також – кандидат у депутати по 83 мажоритарному виборчому округу – голова обласної організації ВО «Свобода» Олександр Сич.

Промовляючи до велелюдного зібрання, голова ВО «Свобода» Олег Тягнибок сказав, що партія, ідучи на вибори, ставить перед собою кілька завдань: усунення від влади режиму олігархічної диктатури, докорінне очищення держапарату і відповідальне народовладдя, створення могутнього середнього класу, збереження національної ідентичності та відновлення історичної справедливості. промовець наголосив, що «Свобода» має конкретний план дій, починаючи від відставки Уряду Азарова–Тігіпка–Табачника, ухвалення закону про імпічмент Президента, скасування антиукраїнських законів.

Натомість «Свобода» у Верховній Раді спільно із опозицією ухвалить закони на захист української мови, націоналізації стратегічних об'єктів, підтримки малого і середнього підприємництва… Йдеться і про необхідні кроки в гуманітарній сфері, зокрема, щодо запровадження іспиту з української мови для держслужбовців та кандидатів на виборні посади, відкриття архівів ВЧК–ҐПУ–НКВД–МҐБ–КҐБ, визнання вояків ОУН –УПА учасниками національно-визвольної боротьби за державну Незалежність України…

«Але для цього потрібно підтримати «Свободу» на виборах, її представників і узгоджених з об'єднаною опозицією кандидатів на мажоритарних округах», наголосив О. Тягнибок.

На завершення дійства відбулася велелюдна хода містом до Меморіального цвинтаря, де біля символічної могили полеглим за волю України відслужили панахиду за героями.

Теодор ДРОВНИЧ

РЕКОРДИ

КОЗАЦЬКОГО РОДУ…

В Україні встановили черговий силовий рекорд. 28-річний іванофранківець Назарій Павлів у селищі Брошнів надував ґумові грілки й тягав лісовоз «УРАЛ», завантажений деревиною. Демонстрація сили відбулася з нагоди відзначення Дня працівника лісового господарства. Рекорди зафіксували у Книзі рекордів України.

Назарій веде телепрограму «Спортивна Галичина» на обласному телебаченні, займається різними видами спорту. Він брав участь у проекті «Україна має талант!», де тягнув два автобуси з пасажирами і бронетранспортери.

Нещодавно лісівники запросили його на урочистості з нагоди відзначення Дня лісівника. Назарій радо погодився. У Брошневі на лісопереробному заводі йому запропонували тягти лісовози. Колись тягав різну техніку, але лісовози – ніколи. Спробував – і протягнув сім метрів за 53 секунди. А вага лісовоза – 24 тонни.

Встановив він й інший рекорд з надування семи ґумових грілок доти, доки вони не тріснуть. Грілки здалися перед силою легень Назара Павліва через одну хвилину 43 секунди. Цим він перевершив попередній рекорд жителя Чернівців. Таке досягнення зафіксували у 2004 році. Тоді шість грілок надули за 5 хвилин 20 секунд. «Щоб надути грілку, треба мати не лише силу, а й міцні та здорові легені, – зазначає Назар. – Це унікальні особливості організму. Поставив собі за мету перевершити цей рекорд за кількістю надутих грілок та впоратися зі швидкістю».

Н. К.

ФАКТ

ВСЕ ДОРОЖЧИЙ І ДОРОЖЧИЙ…

Про слабкість В. Януковича до розкошів «Галицька Просіта» уже писала. І про шикарні авта, позолочені пісуари, про розкішні царські палаци… А ось ще одне свідчення. Як пише журнал «Кореспондент», тільки за два роки правління на його утримання витрачена сума, еквівалентна півтора бюджетам Хмельницької області з населенням в 1,3 млн. громадян.

За показниками витрат на себе, любого, Янукович увійшов до трійки найдорожчих президентів світу після Путіна й Обами. Кожен його день обходиться держбюджету, себто платникам податків, у 1600 000 грн. Скажімо, лише на кримські резиденції Януковича з 2011 року витрачено 323 мільйони гривень.

Словом, Президент стає для нас із кожним днем дорожчим.

Теодор ДРОВНИЧ

ПРОЕКТИ

ВІЙНА КРАДЕ ДИТИНСТВО

Вчора в Івано-Франківському краєзнавчому музеї Міжнародний благодійний фонд «Військове братерство» відкрив Міжнародний соціальний фотодокументальний проект «Війна краде дитинство».

Проект уже був представлений у шести найбільших містах України.

Майже у всіх куточках планети відбувались військові конфлікти, які забрали життя мільйонів людей. XX та XXI століття стали часом найбільших в історії людства трагедій: Друга світова війна, Афґаністан, Північна Осетія (Беслан), США (Нью Йорк 11 вересня), Японія (Хіросіма і Нагасакі). Діти, змушені жити в зонах військових конфліктів, втратили найдорожче у своєму житті – дитинство. Саме їм присвячена виставка фотодокументів – унікальних кадрів з місць військових конфліктів.

На знімках фотографів-учасників проекту відображені події в Афґаністані, Пакистані, Сомалі, Кавказькому реґіоні, Іраку. У всіх цих точках планети після військових конфліктів наступали голод, хвороби й покалічені долі. Підсумок всього цього – втрачене дитинство. Це роботи відомих на весь світ Амі Вітале, Олександра Гляделова, Єфрема Лукацького, Берната Арманге. Усі вони – володарі безлічі престижних нагород. Українець Єфрем Лукацький – єдиний в історії нашої країни фіналіст Пулітцерівської премії, а його фотографії продавалися на аукціоні Sotheby's.

Учасники Всеукраїнської акції «Журавлик пам'яті», яка проходить у рамках проекту, склали близько 4000 паперових журавликів-орігамі як традиційний символ надії на краще життя і пам'ять про загиблих у військових конфліктах. Тепер і жителі Івано-Франківської області та її гості зможуть взяти участь в акції і створити свій власний журавлик-орігамі з найкращими побажаннями. Із тисячі різнокольорових фігурок-орігамі, в кожну з яких вкладені любов та побажання миру у світі, буде створена єдина інсталяція, а по завершенні проекту стрічки з паперових журавликів будуть передані до громадських організацій по всьому світу.

«Дитинство – це життя без війни, радість знаходитись зі своїми рідними, не бачити смерті, бути вільною людиною». «Цей проект змінив мене, я почав більше цінувати те, що мені подарувала доля – батьків, сім'ю, можливість гратись та навчатись»,– із відгуків дітей після участі у проекті.

Діяльність Фонду спрямована на реалізацію потенціалу активної, обдарованої і освіченої молоді як найперспективнішого ресурсу українського суспільства. Його гасло – «Краще бути, ніж здаватись!» Кожним своїм проектом ми прагнемо зробити світ кращим та добрішим, а головне – навчити наших дітей ставитись один до одного з любов'ю і співчуттям, усвідомлювати унікальність та безцінність життя кожної людини», наголошували організатори виставки.

Б. В.

ДАТА І ПАМ'ЯТЬ

ПОМ'ЯНУЛИ ВБИТИХ

17 вересня представники обласного націоналістичного громадсько-політичного об'єднання «Національний вибір» у меморіальному комплексі «Дем'янів Лаз» провели мітинг-реквієм, приурочений до трагічної дати нашої історії – захоплення Західної України Радянським Союзом.

Секретар «Національного вибору» Микола Сулятицький зазначив, що входження західноукраїнських земель до складу СРСР розпочало процес їх радянізації, нищення всіх сфер життя українців. Їх усіх відразу оголосили «прєдатєлямі Родіни». Розпочалися арешти просвітян, членів партій, а на початку січня 1940-го перший ешелон депортованих пішов у Сибір.

«Чужинці принесли у наш край нещадний репресивний режим. Документи свідчать про величезні масштаби репресій: були ув'язнені й вислані до Сибіру понад десять відсотків населення краю. Тільки за 1939–1941 рр. у тюрмах «визволеної» Галичини замучили понад 50 тисяч політичних в'язнів, з її території депортували сотні тисяч жителів.

Принесений на баґнетах Червоної армії тоталітарний режим остаточно переконав західноукраїнський народ у тому, що його майбутнє загрожене і потрібно творити свою незалежну соборну Українську державу», – наголосив промовець.

Учасники помолились за душі полеглих земляків і поклялись не забувати трагічних сторінок нашої історії, аби вони ніколи не повторились.

ПРЯМА МОВА

МИРОСЛАВ МАРИНОВИЧ, ВІЦЕ-РЕКТОР УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ:

«В УКРАЇНІ ДІЄ ДИЯВОЛЬСЬКИЙ ПЛАН...»

«В Україні діє хитромудрий план. Він настільки досконалий, що точно сформульований не в Україні. Ми б не могли, в нашій галайкуватій країні, розробити план, який реалізується щодня, крок за кроком, з дивовижним диявольським талантом. Дію цього плану можна пояснити так: коли на подвір'ї бігає пес на довгому повідку, мудрий господар, який хоче посадити собаку на короткий повідок, робитиме це поступово. Пес не усвідомлює, що радіус його простору свободи щодня скорочується. Нам цей повідок скоротили уже більш як на половину. Ще трохи, і усвідомимо, що вже не можемо бігати... Якщо для Грузії потрібна була воєнна сила, для того, аби попередити країну, то Україну можна подолати зсередини – руками самих українців. Не вміємо засвоювати уроків. Приречені на те, щоб повторювати одні й ті ж помилки. Скільки ще потрібно голодоморів, щоб ми усвідомили зрозумілі речі? Ми – як нерозумні герої українських казок. Баба Яга перетворилась у криниченьку, і ми тягнемось напитись отруйної води. Але я оптиміст у тому, що все мусить налагодитись. Адже Господь є паном історії, а не кремлівські стратеги. І новий план нищення Русі буде програний... Чую всюди людей, які кажуть, що усі кандидати однакові, і я не настільки дурний, аби брати участь у фарсі і йти на вибори. Нинішня влада всаджує у наші голови цю формулу й тішиться, що ми підсідаємо на неї. Зміна цієї влади на неідеальну іншу команду є позитивним фактом. Слід готувати нових політиків, а поки що голосувати за тих, яких маємо».

ДОРОЖНІ НОТАТКИ: НАВІЯНЕ

УКРАДЕНА ЄВРОПА

(Закінчення. Поч. у №№ 34–35, 37)

РОТТЕРДАМ, ГААГА, ПРОВІНЦІЯ

У Голландії колись були дуже популярні клумпи – дерев'яне взуття, яке нагадує наші ходаки з кори чи ґуми, але якість їхня краща. Воно тепле, сухе і зручне, якщо взути на товсту плетену шкарпетку.

Є майстерні, де виготовляють клумпи, причому за п'ять хвилин із заготовки на відповідному механізмі. Далі вже питання вибору кольору і пофарбування. Їх дуже багато – різноманітних клумпів та клумпиків сувенірного зразка, милуйся, вибирай до смаку.

...Дорога пролягла до приморського селища Волендам. Тут дуже гарно й цікаво. Невеликі ошатні, зі смаком і здоровою фантазією зведені будиночки, без жодного монументалізму, псевдогігантизму, непрактичного використання будматеріалу. Довкола – багато квітів, невеликі романтичні канальчики.

А ось двоповерховий готель, на якому – дошка зі списком знаменитих пожильців: Елізабет Тейлор, Мухамед Алі, Волт Дійсней, Олександр Неста, Ван Бастен (два останні – відомі футболісти).

Але найбільше Волендам цікавий біля Північного моря, яке сьогодні, з огляду на сонячний день, тихе і тепле. Тут – білосніжні пароплави з пасажирами, багато човнів, катерів, на набережній – юрби людей, які розважаються спогляданням моря і безлічі торговельних закладів. Хоч день будній, але не покидає відчуття неперебутнього свята життя.

Волендам не хочеться покидати, нема бажання прощатися з Голландією, яка дуже швидко зачарувала наші серця, спраглі чогось незнайомого, гарного, напрочуд цікавого.

ПОТСДАМ І ТРОХИ КРАКОВА

Їхали ми, їхали, аж поки на обрії не виринуло відоме з історії Другої світової війни німецьке місто Потсдам (згадайте Потсдамську конференцію). Головним об'єктом нашого потсдамського візиту був палацово-парковий комплекс прусських королів Сан-Сусі. Для мене найцікавішим місцем тут виявилося поховання видатного прусського короля Фрідріха II Великого. Могила його скромніша від скромної (враховуючи статус короля). Жодного хреста (не знаю, чи це добре), жодного пам'ятника, знака, а лише зверху – плита з написом. А на ній – картопля, городина, зелень. Чому? Король любив розводити городні рослини і цим все пояснюється. Поховання скромне, оригінальне, але не без певної пози, про що не хочеться просторікувати. Кожному – своє.

Від палацу, який тут же, на пагорбі, спускаються сходи і зверху відкривається панорама паркового ансамблю з фонтанами і статуями, все у квітах.

Після відвідання королівських місць було б дивним пропустити нагоду побувати в історичній будівлі, де 8 травня 1945 року підписаний акт капітуляції Німеччини. Будинок – скромний, двоповерховий, у дворі – величезна клумба, в центрі – яскраво-червоно цвіте зірка, певна річ, п'ятикутна.

Зрештою, Потсдам, колишнє місто НДР, і сліди соціалізму тут помітні, в ньому не так багато буржуазної респектабельності, але враження залишає приємне. Правда, дощ мало не перекреслив оригінальну картину міста. Від дощу так приємно заховатися в автобус і знову вирушити в дорогу. Цього разу – на Краків.

В Кракові я вже побував. Але це було вечірнє, нічне місто. Тепер була пообідня година. Під сонцем прохолодною стежею у кам'яних берегах простяглася Вісла, а на пагорбі застиг Вавель. У Вавелі в добротному стані збереглися два його начала: духовне і світське.

Домінує головний костел Кракова. Це визначна святиня польського народу. Ви будете вражені величезними фіґурами королів, святих, наче казковими домовинами, в яких спочивають кості історичних осіб. Запам'яталася надовго сріблясta домовина рано усопшої королеви Ядвіґи (XIV ст.).

Далі, покинувши костел, потрапляємо у палацовий двір, де кам'яні плитки пам'ятають сліди польських королів і які нині топчуть ноги тисяч туристів. Доречно сказати, що у крипті Вавелю поховано багато знаменитих поляків, серед них – президент Польщі Лех Качинський.

Як завжди, в таких поїздках екскурсовод квапить туристів, щоб вкластися у час, відведений на екскурсію. Тому покидаємо Вавель, а дорогою вздовж стіни читаємо на ній назви міст, які колись належали до Речі Посполитої. Кожне місто має свою цеглину, зокрема Львів, Станиславів.

Ходити Краковом дуже цікаво, тут багато старовини, історії, застиглої в камені, давніх костелів (один із них нагадує часи Батиєвої навали, коли стрілою монгола на вежі вбили трубача, який попереджав про небезпеку). Як пам'ять про ту подію на цій же вежі щогодини відкривається вікно і трубач трубить, натякаючи, що історія завжди з нами і ти – постійно в ній.

...І знову – дорога, цього разу додому, в Україну, де так мало справді європейського, але, якщо згадати історію України, не кажу вже про Галичину, вона завжди була в Європі й нікуди та Європа від нас не дінеться. А поки навчімося хоча б мислити по-європейському, бо час, хоч і тягне за собою шлейф історії, але на місці не стоїть.

Василь БАБІЙ, *член НСПУ*

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

СОНЕТИ «ПРО...»

ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕЮ

Іванові Дзюбі

Лопата і комп'ютер –
речі несумісні.
Неправда. Співіснують
в нинішнім житті
Отак, як землекопи і братки круті,
Живуть собі і мріють
ув одній вітчизні.

Багаті не спішать писатися в святі:
Подобається більше
їм гріховна дійсність.
А ті, що не надбали статків
у злодійстві,
На небі будуть мати гори золоті.

Ця віра їх в покорі поки що трима
І скаржиться.
А Бог її вже не прийма
І ліпить з глини не Адама, а Гетьмана,

Щоб в січу перейшла
всеукраїнська скарга
За Україну без холопа і без пана,
Чи, правильніше,
без совка й без олігарха!

ПРО ГРЕЧКОЛЮБІВ

Як Сталін,
гречку з м'ясом теж люблю,
Ще й помідорчик квашений до неї,
Натомість імперські його ідеї
З найкращим коньяком
не пригублю.

Ростять тиранів
лиш раби й пігмеї,
А я на зло московському кремлю
Про Україну вольную сурмлю,
Ждучи добра і радощів од неї.

Не дочекаюся тих благ, мабуть.
На вибори знов гречку роздають
В пакетиках (і більше не проси).

Купують в гречколюбів голоси.
Готується на них нова вуздечка.
Скрізь євро й долар правлять,
а в нас – гречка.

ПРО ВЛАДУ-РЯТІВНИЦЮ

Раніш пили чарчину лиш на свято,
Тому п'яничок не було в селі.
Про віскі і текілу взагалі
Тут навіть не доводилось чувати.
Але прийшли на танках москалі
І нас навчили в будень випивати.
Плачевні від науки результати:
Ночуєм під столом і на столі.

Я, правда, ще не повністю москаль,
Ще не дивлюсь
«підстольні» сновидіння,
Хоч можу геть змоскалитись,
на жаль.

Тож слава нашій владі за спасіння,
Що випивка дорожчою стає,
А пенсія від неї відстає.

ПРО БЕЗРОБІТТЯ

Моя «Хрінівка» – то буряк із хроном,
А не горілка, де є в пляшці хрін.
З очей немало виточить сльозин,
Заки не стане класним закусоном.

Тепер потрібно бігти магазин,
Бо дружить
з ковбасою й сальцесоном,
А з чим, як гаманець
вже навіть дзвоном
Не задзвенить на кілька копійчин?

«Хрінівка». Гаманець. І сальцесон.
Є перше й друге. Третього бракує.
І це в житті моєму – як закон.

А є держава. І життя вирує.
І кажуть, що все краще людям жить...
Лиш нахрена
«Хрінівка» ця, скажіть?

ПРО ЩАСТЯ

Не хочу я в Єгипті спину гріти,
Хоч много мріють і хворіють цим.
Не пориваюсь і в дешевший Крим –
Комп'ютер хочу внукові купити.

Не думаю про позички-кредити,
Щоб «Лексус» був у гаражі моїм.
І чорної ікри також не їм.
І не дарую Пугачовій квіти...

Зате я маю стежку по гриби,
Де запах чебрецю й шумлять дуби.
За це усе не треба ще платити.

А стріну друга, то пивцем ся втішим.
Чим будеш менше від життя хотіти,
Тим будеш в Україні щасливішим.

Іван ПАВЛІХА, *калушанин-просвітянин*

ПОДОРОЖНІ ВРАЖЕННЯ

ГРЕЦІЯ ЗНАНА І НЕВПІЗНАНА

Давно мріяв побувати в цій дивовижній країні. І ось серед літа моя мрія здійснилася... Сідаємо в красень-автобус у Львові й рушаємо на Закарпаття, на митний перехід Дякове. Дорога в'ється Стрийщиною, Сколівщиною та Берегівським районом Закарпаття. Впадає в очі, що узбіччя дороги – в бур'янах. Але ж недавно вся Європа їхала в Україну на футбольні змагання. Відразу видно, що немає господаря ні в області, ні в державі. Переїхали в Закарпаття і знову такі плодючі землі – у бур'янах. Адже на них прекрасно родить усе, включно з виноградом. А стан дороги від Берегово до митного переходу – такий, що важко описати. Всього десь біля 60 км. Невже в державі немає коштів, щоб ця дорога була в задовільному стані? Переїхали в Румунію, відразу стало видно, що ми – в Європі.

Під вечір зупинилися в місті Тімішоара, недалеко від кордону з Сербією. Мені довелось ночувати в номері разом із паном Володимиром з Білої Церкви. Його діда радянська влада розкуркулила й вивезла в Сибір. Онук народився в Росії, переїхав жити на дідівщину. Та ніяк не хоче розмовляти українською, хоча мав би розмовляти нею з пошани до пам'яті діда. В автобусі за мною сиділи дві дівчини з Черкащини, прекрасно, при бажанні, володіли українською. На превеликий жаль, між собою розмовляли російською. Ось у чому наша трагедія!

Поснідавши в Румунії, вже обідаємо в столиці Сербії Белґраді. Пішохідна екскурсія містом. Особливо вражає замок, з якого – прекрасний вид на річку Саву, яка тут впадає в Дунай. Суміш східної і західної культур. Пообідали в ресторані, де меню – російською мовою, та й гайда в Македонію.

Македонці довго протримали нас на кордоні з Грецією. І ось ми в Греції. Декілька годин по прекрасній дорозі й ми вже в готелі над морем, який називається «Kronos». Вранці виявляється, що готель від моря за якихось сто метрів. Отож відразу – на берег Егейського моря. Чиста морська вода, вільні пляжі. Але на морі – до 10-ої, а далі – в готель, бо температура вища 35°С. У готелі – кондиціонер. Після відпочинку – знайомство з містечком, яке чимось нагадує Ялту. Екзотичні дерева, магазини переповнені крамом. Але дивина: в промтоварних склепах усе – без ціни. Розраховано на іноземців, що не орієнтуються. Персики дуже смачні й лише по 9 грн. за кілограм. Щодня по кілограму, хоча на столі за сніданком теж персики є. Найбільше мені сподобався мед якогось дуже дивного приємного смаку. Надзвичайний мед підсолодив мій відпочинок, хоча на ринку ціна кусається – 110 грн. за кілограм. Молоко – вдвічі дорожче ніж удома.

Наступного ранку їдемо на екскурсію, яка називається «Між небом і землею». Над Фессалійською долиною, вкритою садами й виноградниками, ба навіть бавовником, височать величезні кам'яні брили. Це – унікальний пам'ятник Візантійської епохи – Святі метеори. Ця монастирська держава, споруджена на гігантських скелях, вік якої починається в XI столітті. Захоплення побаченим важко передати. Уявіть собі обривисту скелю заввишки 400 м, на якій – монастир Преображення Господнього. На цю висоту тепер піднімається автобус, а до кінця XX століття всі вантажі й монахи піднімалися з допомогою шнура, який намотувався на вал і який монахи крутили руками (коловорот). Словом, піднімалися з почуттям страху і захоплення витвором рук монахів, які вважали, що таким чином вони – ближчі до Творця.

Ми відвідали два монастирі, де побачили надзвичайні фрески з зображенням Ісуса Христа, апостолів і святих, старовинні ікони... Це щось надзвичайне, що неможливо забути. Купуємо ікони святих, які опікуються кожним з нас: св. Андрій, Свята Родина...

Крім меду, за сніданком ласуємо сиром. Греція – третій найбільший виробник цього продукту. За статистикою, греки споживають 25 кілограм сиру на людину в рік. Більшість сирів – дуже ніжні на смак.

Вивчив з поваги до греків слова «калі мера» – доброго ранку, «паракало» – будь ласка, «евхаристо» – дякую... І вже адміністратор щоранку всміхається мені.

Афіни – це справжня леґенда. В цьому місті й справді оживають міфи. Все це варто побачити, щоб ніколи не забути... Але ми звернемо увагу на інше грецьке місто, про яке рідше розповідають у путівниках, але яке заслуговує на увагу. Це портове місто Салоніки. В останній день перебування в Греції ми відвідали його. Місто, яке налічує близько трьох мільйонів мешканців і якому більше двох з половиною тисяч років.

Екскурсія починається з Білої башти – символу міста, де турки мучили християн. Недалеко від неї – пам'ятник Олександрові Македонському. Але роздивитися його не вдалося, бо навколо – великі купи щебеню. Площу реконструюють. Дуже шкода. Я ніколи не думав, що мої шляхи колись приведуть мене до цього завойовника світу, родом з містечка Пелла, що за 40 км від Салонік, який завоював півсвіту за триста років до Різдва Христового і який мені найсимпатичніший з пізніших завойовників. Місто Салоніки – це місто трьох цивілізацій: елліністичної, римської і візантійської, перехрестя епох і торгових шляхів.

Ротонда, Тріумфальна арка, храм Святого Димитрія – опікуна міста. Місто, де кілька разів виступав апостол Павло. Збереглася церква тих часів, біля якої він спав на землі. Але в програмі екскурсії цього нема. А чи може бути щось величніше ніж земля, по якій ступав святий Павло? Ми побачили візантійські замкові мури і храм Святого Димитрія – величний. Але Олександр Македонський і св. Павло – незрівнянно цікавіші, отож туристів варто проводити туди.

Під вечір – покидаємо Салоніки. Шлях на Софію. Пізно ввечері ми в прекрасному готелі в Софії. Назване місто на честь богині мудрості. Найцікавішими є собор Олександра Невського, церква Святої Софії, ротонда Святого Георгія. Далі – індивідуальне знайомство з містом. Десь біля другої години дня вирушаємо в Україну (через Румунію). Ошатні села й містечка, європейські дороги...

Наступного дня ми вже в Чернівцях. Водій вигукнув: Нарешті ми в Україні, де можна вільно дихати, без кондиціонера!.. Я з ним погодився. А десь біля 8-ої ранку ми – на вокзалі рідного міста. Слава Тобі, Господи. Світа побачили і щасливо повернулись у рідний край.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Почесному і активному члену «Просвіти», вченому, педагогу, громадсько-культурному діячеві, професору Івано-Франківського НТУНГ, авторові безлічі наукових статей, десятків підручників з фахової підготовки студентів, термінологічних словників, тритомної «Малої гірничої енциклопедії», володареві багатьох наукових звань

ВАСИЛЕВІ СТЕПАНОВИЧУ БОЙКУ

виповнюється 70 літ.

Від імені Ради і Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і всіх просвітян краю щиро вітаю Вас, пане Василю, з цим вагомим ювілеєм. Дякую за неоціненний внесок у справу державно-національного відродження, розвиток української науки і просвітницько-виховну роботу.

Зичу міцного здоров'я, нових успіхів на ниві творення науки й виховання так потрібних Україні фахових спеціалістів і патріотів своєї Вітчизни.

З роси і води!.. Многая і благая літ!..

З повагою голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка ***Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ***

НА КОНКУРС «МОЛОДОЇ ПРОСВІТИ»

АКОРДИ ОСЕНІ

ВЕРЕСЕНЬ
Мажор

Натягнулись струночки тендітні
Бабиного літа.
Осінь йде…
Неба ситець.
Сонця промінь мідний.
У природі і в душі – погідно.
Вересень набутки роздає.
Кому яблучко рум'яне, кому – дичку,
Жменю глоду, терну чи грушок,
Китицю калини…
…комусь гичку…
А мені?.. І на свою поличку
Я врожай збираю, мов оброк.
Наскладаю у лозовий кошик
Дари із саду моїх пісень.
Їх плекали сонце, вітер, дощик, –
Солодкаво-терпкі вони трошки, –
В травах віднайду їх у цей день.
А з осінніх квітів-пізньоцвітів
Я вінок барвистий укладу.
Хоч минули і весна, і літо –
Мій квітник всміхається відкрито.
Смутку не буде в моїм саду!
…У повітрі ниточки тендітні
Бабиного літа.
Осінь вже!
Неба ситець.
Сонця промінь мідний.
У природі, як в душі – погідно.
Що було – минає.
І мине…

ЖОВТЕНЬ
Септакорд

Небес осінніх вітражі
Над нами, мов склепіння в церкві.
В обіймі лісу розпростерті
Іду за жовтнем назирці.

Іду по стежці між полями,
Що, втомлені, лягли спочити.
Волошка синя, мак рум'яний
В стерні сухій, мов клаптик літа.

Іду до лісу, мов до храму,
Хода моя легка й пружна.
В душі ні фальші, ні обману,
Лиш віршів музика свята.
Іду…
Не кваплюсь. Обіймаю
Очима небо й далину
Ген-ген, що обрій підпирає.
Вступаю в ліс цей, у красу
Осінніх барв!
У храм величний
Натхнення, тиші і дерев.
Палітра жовтня.
Ліс завмер
Під пензлем Майстра.
І незвично
Мовчання золотом стоклично
Зове до сповіді мене…

ЛИСТОПАД
Мінор

Моя душа, мов гай безлистий,
розіп'ятий на всіх вітрах.
У пору смутку й падолисту
немає неба ув очах
моїх. Одна лиш сіра далеч
осінніх хмар… скорботних дум.
Журба дощів. Прозора велич
холодних ранків. Тиша й сум
в гаю моєму. Голе віття
до неба тягнеться й голосить.
Блакиті трішки, сонця, світла
в небес благає,
молить,
просить…
Мовчать вони… і я змовкаю..
Лиш шурхіт листя під ногами…
Печальна *Муза* струн торкає.
Вірші печальні перед вами…

Галина ГРИНЕЧКО

ДО РІЧНИЦІ УПА

…НЕ ВМРЕ, НЕ ЗАГИНЕ

Обласне свято повстанської пісні імені Софії Галечко відбулося у Надвірні. Воно приурочене 70-літтю УПА.

Ще 1991 року сесія Пасічнянської сільської ради ухвалила рішення про відзначення 100-річчя від дня народження хорунжої Українських січових стрільців Софії Галечко. У вересні того ж року відбувся перший фестиваль її імені. Та 2003-го традиція перервалася, щоб відродитись аж нинішнього року.

Хорунжа усусусів, перша українська жінка-офіцер трагічно загинула 1918 року. Її поховали в урочищі Розтока поблизу Пасічної. Отож перед початком фестивалю священнослужителі відправили панахиду на могилі Софії Галечко. Відтак відбулися покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченку в Надвірні та святкова хода до могили борцям за волю України.

Свято продовжилось у міському парку імені Івана Франка. Тут було розгорнуте містечко майстрів народної творчості й фольклорні подвір'я «Етноплай». Своє мистецтво презентували хорові та вокальні колективи, солісти-вокалісти, з репертуаром стрілецьких і повстанських пісень. Учасників вітали міський голова Зеновій Андрійович, голова Братства вояків ОУН–УПА Карпатського краю Фотій Володимирський. Вони закликали гордитися славою своїх дідів, які боролися і вмирали за волю України, продовжувати їхню справу, утверджуючи українську Україну, співати стрілецькі й повстанські пісні.

Н. К.

ЗНАЙ НАШИХ

У ВСІХ ГРУПАХ – ЗОЛОТІ

У Тернополі, на міському озері, відбулися змагання з кросу на дистанцію 9,25 км – «Озеряна-2012», присвячені 21-ій річниці Незалежності України та Дню фізичної культури і спорту. Ці Всеукраїнські змагання, в яких взяли участь більше сотні спортсменів з усіх кінців України, проводяться вже 16 років поспіль. Успішно виступили на них івано-франківці Василь Кричун та Ігор Костюк, представник Долинщини Роман Глушак та коломиянин Андрій Борис. Всі вони завоювали золоті медалі в своїх вікових групах.

Наш кор.

Василь Кричун, Ігор Костюк, Андрій Борис, Роман Глушак

ПРОЩА

ПРОСВІТЯНИ В ГОШЕВІ

Недільного дня церковний хор «Благовіст» катедри УГКЦ і чоловіча капела «Червона калина» ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка організували паломницьку подорож у монастир Преображення Господнього в Гошеві, де відбулася проща Івано-Франківської митрополії. Цей величний церковний захід зібрав чи не десять тисяч паломників з цілої Галичини. Радісно і те, що переважала молодь і діти.

Перша історична згадка про Гошівський монастир датується 1507 роком. Цей монастир не раз зазнавав руйнувань, але щоразу його відбудовували. А 20–30 роки минулого століття стали, мабуть, золотою добою в історії Гошівського монастиря, тут щороку відбувалися багатотисячні Марійські відпусти. У серпні 1944 року під час боїв за Ясну гору монастир зазнав значних руйнувань. Ченцям Гошівської обителі дивом вдалося втриматися в монастирі аж до 1950 року.

Проте 26–27 березня 1950 року обитель у Гошеві ліквідували. В монастирських приміщення розмістили будинок-інтернат, з церкви зрізали хрести, її частково зруйнували, вивезли цінні образи. І лише 1989 року чернеча обитель у Гошеві знову стала василіянською, монастир відновив свою діяльність.

Щодо чудотворної ікони, то після ліквідації монастиря в 1950 році вона зникла. У липні 2001 року василіянам передали найстарішу копію Гошівської чудотворної ікони. 1 липня 2010 року Святіший Отець Венедикт XVI благословив золоті корони і шати для цієї ікони. Того ж року Марійський відпустовий центр при монастирі на Ясній горі у Гошеві піднесли до гідності базиліки, духовно спорідненої з базилікою Святої Марії Маджоре в Римі. Тут можна отримати повний відпуст щонеділі впродовж року.

На цей раз Архієрейську Літургію в монастирі очолив єпископ-емерит Софрон Мудрий з отцями, деканами Митрополії, які разом із парафіянами церков прибули на прощу. Настоятель монастиря отець Дам'ян Кастран розповів про діяльність монастиря, його теперішню розбудову й запросив молодь бувати тут частіше для одержання Божого благословення, для духовного росту і розбудови Української держави.

Ось думки прочан щодо їхньої участі в прощі…

Надія Корнило (її мати була союзянкою), вона і дочка – активні просвітяни, хористи церковного хору: «І хоча було чимало проблем з організацією поїздки, ми взяли з неї багато корисного. Архієрейська Свята Літургія, проповідь владики Софрона Мудрого, Сповідь, Причастя… Проща, яку нам подарував єпископ, дала нам надію і мудрість для подальшого життя».

Тарас Колодій, хорист «Червоної калини»: «Монастир змінився на краще, має європейську інфраструктуру, є прекрасна Хресна дорога, бювет з водою, яку, освячену, ми привезем своїм дітям і внукам…»

Роман Джаман, учасник «Червоної калини»: «Моя мрія здійснилась – я молився і просив здоров'я, благополуччя у Гошівської Матері Божої».

Галина Огоновська: «Молитовно просила у Гошівської Матері Божої для своїх дітей і внуків здоров'я, благополуччя. Подивував мене найбільший на Прикарпатті дзвін, який недавно освятили, й нова велична каплиця, де відбулася Архієрейська Служба Божа, чудова природа, великий здвиг людей, їхня молитовність. І хоча ми, старші люди, дещо втомились, але Божа наснага і натхнення дадуть нам сил на довгі роки».

Степан БОЙКО, *просвітянин*

ТИХЕ ПОЛЮВАННЯ

УСІХ ГРИБІВ – ГРИБ!

Нещодавно довелося мені побувати на тихому полюванні у лісі біля Ворохти. Був тихий погідний осінній день. І в лісі було приємно ходити.

Хоч і не розраховував на велику удачу, але вірив, що неодмінно щось «вполюю». Та яким щасливим я був, коли під віттям ялиці помітив щось величезне, що незбагненно нагадувало білий гриб. І це справді був він – білий. Від подиву я буквально став перед ним на коліна. Шапка гриба була просто велетенською. Як виявилось удома, він важив 1300 грамів, а шапка в діаметрі мала 30 сантиметрів.

Всього назбирав я того дня ніби й небагато – 13 грибів, а заважили вони 8 кілограмів.

Нестор БРИНДЗЕЙ, *івано-франківець*

ПОСТАТІ

«…Нехай знають на всім світі,
Як ми погибали
І, гинучи, свою правду
Кров'ю записали».
Пантелеймон Куліш,
«Кумейки»

НА ШЛЯХУ ПОСТУПУ

ІЗ ЖИТТЄПИСУ МИКОЛИ УГРИНА-БЕЗГРІШНОГО

…1921 рік. Літо входило у свої права. А він, усамітнено, в задумі, стояв на околиці любого йому Рогатина й мимоволі зауважив, як крайнеба сходило, неначе пожежа, сонце. Нещодавно повернувся (а точніше – втік) із польського полону. Життєві колізії-веремії пережитого-вистражданого впродовж багатьох років вимучили його душу і, здавалося, наче гадюка, чорною безоднею відчаю заповзала в тіло, серце, навіювала розпач і смуток.

У такі миті душевного неспокою перед його уявою виринав, немов з іншого світу, жмут споминів. І він бачив себе в осередді бурі-боротьби, коли ще зі студентських літ натхненно, до самозречення працював задля народної справи, леліяв у серці й свідомості державницьку ідею про волю для України…

* * *

…Рік 1908. Він, **Микола Іванович Угрин-Безгрішний** (за метрикою – Венґжин), познайомився, коли ще був студентом філософського факультету, з пропаґандистом козацько-січової ідеї, організатором січового руху в Галичині й на Буковині **Кирилом Трильовським.** Пройнявся ідеєю відродження України на козацько-січових засадах. Так і став одним із організаторів «Січей» у Львові, їхнім осавулом.

У студентські роки (1908–1909) долучається до літературно-публіцистичної діяльності: у Львові він редаґує літературно-наукові часописи «Бджола» і «Будучність» («Будучина»), хоч перші його літературні спроби заіскрилися ще 1903 року, коли навчався у п'ятому класі гімназії у Перемишлі: тоді у Літературно-Науковому Вістнику НТШ (Львів) під псевдонімом **Микола Степовенко** опублікував кілька своїх нарисів під назвою «З життя гімназистів». Того ж року мізерною книжечкою видав свої юнацькі вірші «Перші проби» під псевдонімом **Тарас Вірний** і драматичну картину з життя гімназистів «Красний примір направив» під псевдонімом **Микола Чорнило.**

У Львові, до речі, Микола Угрин-Безгрішний зав'язав тісні взаємини з літературним товариством «Молода муза», зустрічався з **В. Липинським** і **Б. Лепким.** Листувався з молодою харківською письменницею **Христею Алчевською-молодшою** (1882–1931) і, редаґуючи часопис «Будучність», у його першому числі за липень 1909 року опублікував низку її поезій «Якби мрія моя білим цвітом цвіла…» і статтю «Про Куліша».

* * *

…Ще з 1908 року Микола Угрин-Безгрішний нав'язав контакти, як він казав, з «Дніпровою Україною», зокрема, з Києвом, Харковом, Одесою, Черніговом, Борзнею. І навесні 1909 року вперше відвідав Наддніпрянщину, до якої приїжджав щороку до Першої світової війни на літні вакації, щоб, за його словами, «вчитися Шевченкової мови».

Він зустрічався з багатьма українськими письменниками і культурно-мистецькими діячами, в тому числі **Микитою Шаповалом-Сріблянським, Сергієм Єфремовим, Ю. Будяком** – у Києві, **Олександром Олесем (Кандибою), Миколою Сумцовим, Гнатом Хоткевичем** – у Харкові, **Наталкою Полтавкою** (сестрою Олександри Куліш, Надією Забілою), **Надією Кибальчич (Козловською)** із Лубен, **Михайлом Коцюбинським** – у Волочиську. Нав'язав дружні зв'язки з **С. Петлюрою** і **А. Кримським.** Відвідував і свого улюбленого повістяра **Івана Нечуя-Левицького** – автора повістей із життя різних верств України під час панщини до кінця XIX ст. – «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я», «Бурлачка», «Поміж ворогами» і роману «Хмари», опублікованого ще 1873 року у львівському часописі «Правда», в якому письменник виступає проти так званого «космополітизму», «великорущини», що викликало несамовиту лють у **Михайла Драгоманова:** він, до речі, виступав «за ідейну «пацифікацію» збунтованої проти московської зверхности й московського авторитету України».

Слід зауважити, новіше видання роману «Хмари» І. Нечуя-Левицького було здійснене у видавництві **Якова Оренштайна** «Галицька накладня» у Коломиї. Там же у серії «Загальної бібліотеки» була видана праця І. Нечуя-Левицького «Запорожці» та «Співомовки» (із вступним словом Б. Лепкого) **Степана Руданського,** оповідання **Марка Вовчка** «Дев'ять братів і десята сестричка Галя», «Сестра», «Козачка», «Чумак», «Невільничка», «Кармелюк» та інші.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)